

Program zajęć

Syllabus

STUDIA PODYPLOMOWE (niestacjonarne), semestr wiosenny, rok akademicki 2016/2017.

Program studiów stanowi efekt pogłębionej analizy potrzeb różnych podmiotów (seniorów, osób niepełnosprawnych, instytucji sprawujących opiekę nad osobami starszymi, rodzin, społeczności lokalnej, przyszłych słuchaczy). Zajęcia w ramach studiów mają charakter specjalistyczny, praktyczny oraz interdyscyplinarny.

Studia są odpowiedzią na potrzeby przyszłych pracodawców/rynku, powstały przy współpracy oraz dzięki wsparciu doświadczonych naukowców, badaczy i praktyków reprezentujących różne dyscypliny.

Stanowią ofertę dla osób na co dzień pracujących z osobami starszymi i ich rodzinami, osób zamierzających pracować jako asystenci seniorów oraz osób niepełnosprawnych oraz z zainteresowanych pogłębieniem wiedzy i umiejętności praktycznych.

Program jest rekomendowany przez: Ośrodek Konsultacyjny WSSMiA w Białogardzie - agendy Wyższej Szkoły Stosunków Międzynarodowych i Amerykanistyki w Warszawie.

Ośrodek Konsultacyjny WSSMiA w Białogardzie Twoje Finansowe Centrum w Białogardzie /sp. z o.o./ przy współpracy: Zarządu Fundacji		Liczba punktów ECTS:	
Autor programu : Dr Kazimierz Chyc		Wykładowcy : dr Kazimierz Chyc dr Aleksandra Krajewska mgr Bartosz Chyc	
Kierunek:			
Nazwa przedmiotu:	Doradca środowiskowy osób starszych i niepełnosprawnych		
Język wykładowy:	Poziom przedmiotu	Data opracowania:	Zalecany semestr studiów:
POLSKI	Studia podpl.	15.03.2017r.	wiosenny - 2017
Wymagania wstępne	Ukończony typ studiów wyższych, (licencjackich bądź magisterskich, a w szczególności z zakresu pedagogiki, psychologii, socjologii, pielęgniarstwa, fizjoterapii i kultury fizycznej. Zamiłowanie do pracy z osobami starszymi i niepełnosprawnymi; zrównoważone reakcje emocjonalne; zdolność nawiązywania kontaktu; tolerancja; wrażliwość estetyczna; spostrzegawczość; wytrwałość; cierpliwość; obowiązkowość i odpowiedzialność.		
Cele przedmiotu, uzyskiwane efekty kształcenia i zdobywane umiejętności:			
	W trakcie studiów, studenci studiów podyplomowych nauczą się dokonywać diagnozy sytuacji będących przyczyną trudnego położenia jednostek, grup i społeczności lokalnych, zwłaszcza osób niepełnosprawnych. Zapoznają się z metodami oraz technikami prowadzenia działań pomocowych, interwencji socjalnej tudzież z zasadami oceny podejmowanych działań służących rozwiązywaniu problemów jednostek, rodzin i grup społecznych. Nauczą się rozpoznawać przyczyny pojawiających się zagrożeń społecznych, szczególnie w rodzinie oraz analizy procesów prowadzących do marginalizacji społecznej jednostek i rodzin. Zostaną wyposażeni w kompetencje z zakresu rozpoznawania problemów ludzi na różnych etapach ich życia, m.in. osób pochodzących z zaniedbanych środowisk, doświadczających przemocy, chorych, opuszczonych, niepełnosprawnych, bezdomnych, bezrobotnych czy uzależnionych. Ponadto, studenci studiów podyplomowych, uzyskają kluczowe kompetencje pomocowe, które stanowią podstawę działań pracownika socjalnego, asystenta rodziny oraz prowadzących jednostki i rodziny objęte opieką w zakresie podnoszenia jakości życia podopiecznych oraz budowania więzi w środowisku lokalnym i w życiu społecznym.		
Szczegółowy program uwzględnia:	Szczegółowy program		
	Program obejmuje: obszary zakresu aktywności społecznej osób niepełnosprawnych oraz seniorów. Uwzględnia także innowacyjne formy edukacji, w tym nieformalnej, promowanie tzw. wolontariatu kompetencji. Opiera się na następujących priorytetach: Priorytet I Edukacja osób starszych oraz niepełnosprawnych - obejmuje działania mające na celu rozwój oferty edukacyjnej skierowanej do seniorów, wykorzystanie potencjału wzajemnego uczenia się, rozwoju osobowego. Pedagogika – w tym metody nauczania, uczenia się oraz wyszukiwania i korzystania ze źródeł z informacji. Priorytet II Podstawy rehabilitacji, informacji medycznej. Priorytet III Podstawy socjologii oraz psychologii osób niepełnosprawnych oraz starszych. Priorytet IV Podstawy ergonomii Priorytet V Podstawy prawne z zakresu opieki medycznej oraz społecznej. Reasumując , podstawowym celem Programu jest wyposażenie i doskonalenie wiedzy przyszłych – doradców		

	<p>środowiskowych osób starszych i niepełnosprawnych z zakresu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktywności społecznej promującej integrację wewnątrz i międzypokoleniową – zakłada rozwój różnych form aktywności osób starszych przy wykorzystaniu istniejącej infrastruktury społecznej (takich jak np. biblioteki publiczne, domy kultury) oraz włączenie do wspólnych działań młodszego pokolenia, co pozwoli na budowanie wzajemnego zrozumienia oraz rozwój umiejętności społecznych; - Partycypacji społecznej osób starszych i niepełnosprawnych – działań na rzecz zwiększenia ich udziału w życiu publicznym, społecznym, gospodarczym, kulturalnym. - Usług społecznych dla osób starszych – działań służących rozwojowi różnych form wsparcia poprzez zwiększenie ich dostępności; - systemu pomocy i opieki osobom starszym i niepełnosprawnym oraz charakterystyki i diagnozy pracy opiekuńczej oraz doboru form i metod; - rozpoznania możliwości oraz ograniczeń w funkcjonowaniu osoby starszej wynikające ze stanu zdrowia oraz rodzaju i stopnia niepełnosprawności. 	
Treści programowe		
Lp.	Tematyka merytoryczna zajęć:	Lg.
1.	<p>DZIAŁ I. TEMAT GŁÓWNY: Charakterystyka i obszar działania doradcy środowiskowego osób starszych i niepełnosprawnych.</p> <p>Tematyka szczegółowa zajęć: Nazwa zawodu doradcy środowiskowego osób starszych i niepełnosprawnych i jego tradycje ; Podstawowe pojęcia i terminy - wprowadzenie do problematyki: starość oraz niepełnosprawność, jako problem we współczesnej cywilizacji; Etyczne zasady wykonywania zawodu; obszar działania doradcy środowiskowego osób starszych i niepełnosprawnych .</p>	
2.	<p>Bibliografia, źródła. Teksty na on-line - http://studiujwbialogardzie.pl</p>	
2	<p>DZIAŁ II. TEMAT GŁÓWNY: Główne założenia i planowanie pracy przez doradcę środowiskowo osób starszych i niepełnosprawnych.</p> <p>Tematyka szczegółowa zajęć: Wprowadzenie do zagadnień komunikacji międzyludzkiej ; Oczekiwania dotyczące Studium Podyplomowego - wyjaśnienie celów ; Wspólne planowanie – przyjęcie programu.</p>	
	<p>Bibliografia, źródła. – patrz: Teksty na on-line - http://studiujwbialogardzie.pl</p>	
3	<p>DZIAŁ III TEMAT GŁÓWNY: Metody pracy z osobami starszymi i niepełnosprawnymi.</p> <p>Tematyka szczegółowa zajęć: Niepełnosprawność. Pojęcie niepełnosprawności. Rodzaje i stopnie niepełnosprawności.; Postawy społeczne wobec osób niepełnosprawnych. Stereotypy i uprzedzenia.; Specyfika pracy z osobami starszymi i niepełnosprawnymi. Etyka w zawodzie; Metody pracy opiekuńczej; Kontakt z osoba niepełnosprawną. Proces komunikacji; Doradztwo - indywidualna praca z niepełnosprawnym oraz osobami starszymi.</p>	
	<p>Bibliografia, źródła. Teksty na on-line - http://studiujwbialogardzie.pl</p>	
4	<p>DZIAŁ IIIA. TEMAT GŁÓWNY: Praca na rzecz osób niepełnosprawnych oraz starszych.</p> <p>Tematyka szczegółowa zajęć: Indywidualny plan wspierania osoby starszej oraz niepełnosprawnej, z uwzględnieniem diagnozy mieszkańca DPS; Metody pracy z osobami starszymi w instytucji formy aktywizacji w DPS; Metody pracy z osobami starszymi w środowisku zamieszkania formy aktywizacji w OPS; Seniorzy w świecie nowych mediów, Percepcja i wykorzystanie nowych mediów, Edukacja seniorów i osób niepełnosprawnych z zakresu nowych mediów</p>	1
	<p>Bibliografia, źródła. Teksty na on-line - http://studiujwbialogardzie.pl</p>	
5	<p>DZIAŁ IV. DZIAŁ V TEMAT GŁÓWNY: Późna dorosłość psychologiczne aspekty niepełnosprawności oraz starzenia się. Moduł psychologiczny – cz. I.</p> <p>Tematyka szczegółowa zajęć: Późna dorosłość oraz niepełnosprawność - charakterystyka psychologiczna; Podmiotowość seniora i osób niepełnosprawnych. Psychologiczne uwarunkowania długowieczności. Pozytywne starzenie się; Zaburzenia psychiczne osób starszych; Czym jest stres - przesłanki teoretyczne; W jaki sposób możemy rozpoznać stres: oznaki zewnętrzne, psychiczne, odczucia fizyczne; Jak sobie radzić ze stresem; Psychologiczne aspekty duchowości, religijności i sensu życia; Starość w kryzysie . Kryteria filozoficzno-psychologiczne a mądrość, jako wartość osób III wieku oraz osób niepełnosprawnych; Emocje, po co są nam potrzebne? Zapoznanie się z podstawowymi emocjami; Problematyka cierpienia , strat, żałoby. Rozwojowy i terapeutyczny aspekt wspomnień; Optymalizacja funkcjonowania intelektualnego.</p>	
	<p>Bibliografia, źródła. Teksty na on-line - http://studiujwbialogardzie.pl</p>	
6.	<p>DZIAŁ V. TEMAT GŁÓWNY: Późna dorosłość psychologiczne aspekty niepełnosprawności oraz starzenia się. Moduł psychologiczny – cz. II.</p>	

	<p>Tematyka szczegółowa zajęć: Postawy społeczne wobec starości. Psychologia pastoralna - postawy wobec własnej choroby zależne od fazy procesu chorobowego. – p. regresywno-pasywne; p. projekcyjno-agresywne; p. racjonalizacyjne wobec zjawisk choroby oraz procesu starzenia się; p. negujące choroby i starzenie się; zachowania reaktywno-walczące; realizacja wartości postaw. Postawy wobec śmierci, jako uniwersalnego doświadczenia ludzkiego życia .</p>	
	Bibliografia, źródła. <i>Teksty na on-line - http://studiujwbialogardzie.pl</i>	
7.	<p>DZIAŁ VI TEMAT GŁÓWNY: Podstawy gerontologii; Tematyka szczegółowa zajęć: Wprowadzenie do gerontologii; Demografia i epidemiologia; Gerontopsychologia; Podstawy pielęgnowania osób starszych; Edukacja zdrowotna w opiece nad seniorami i osobami niepełnosprawnymi; Podstawy rehabilitacji osób starszych.</p>	
	Bibliografia, źródła <i>Teksty na on-line - http://studiujwbialogardzie.pl</i>	
8.	<p>DZIAŁ VII. TEMAT GŁÓWNY: Prawne i społeczne uwarunkowania pracy z osobami niepełnosprawnymi oraz starszymi Tematyka szczegółowa zajęć: Zagadnienia społeczno – prawne w pracy z seniorami; Wprowadzenie do socjologii starości i gerontologii; Opieka zdrowotna i długoterminowa wobec osób starszych i niesamodzielnych (aspekty prawne); Polityka senioralna; Programy i rozwiązania w UE dedykowane osobom starszym</p>	
	Bibliografia, źródła <i>Teksty na on-line - http://studiujwbialogardzie.pl</i>	
	Postanowienia końcowe; podsumowanie.	
		2
Efekty kształcenia studiów podyplomowych		20g.
Symbol	WIEDZA	
Absolwent <i>studiów podyplomowych</i> osiąga wiedzę:		
....	Definiuje specyfikę starości, jako fazy życia i niepełnosprawności.	
	Wymienia i charakteryzuje elementy teorii i typologie z zakresu starości i niepełnosprawności	
	Rozróżnia i opisuje system pomocy i opieki osobom starszym i niepełnosprawnym.	
	Charakteryzuje pracę socjalną asystenta osoby starszej i niepełnosprawnej.	
	Identyfikuje i rozpoznaje możliwości oraz ograniczenia w funkcjonowaniu osoby starszej wynikające ze stanu zdrowia oraz rodzaju i stopnia niepełnosprawności.	
*	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi efektywnie posługiwać się fachową terminologią z zakresu starości (procesu starzenia się) i niepełnosprawności; - potrafi wymienić i analizować teorie i typologie z zakresu starości i niepełnosprawności; - potrafi opisać system pomocy i opieki osobom starszym i niepełnosprawnym; - potrafi scharakteryzować pracę socjalną dotyczącą osoby starszej i niepełnosprawnej; - potrafi rozpoznać możliwości oraz ograniczenia w funkcjonowaniu osoby starszej wynikające ze stanu zdrowia oraz rodzaju i stopnia niepełnosprawności. 	
UMIĘJĘTNOŚCI		
	Posługuje się fachową terminologią z zakresu starości (procesu starzenia) i niepełnosprawności.	
	Analizuje teorie i typologie z zakresu starości i niepełnosprawności.	
	Analizuje system pomocy i opieki osobom starszym i niepełnosprawnym.	
	Projektuje pracę socjalną asystenta osoby starszej i niepełnosprawnej.	
	Rozpoznaje możliwości oraz ograniczenia w funkcjonowaniu osoby starszej wynikające ze stanu zdrowia oraz rodzaju i stopnia niepełnosprawności	
*	<p>Absolwent <i>studiów podyplomowych</i> zdobywa umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznawania możliwości oraz ograniczenia w funkcjonowaniu osoby starszej wynikające ze stanu zdrowia oraz rodzaju i stopnia niepełnosprawności; - rozpoznawania i interpretacji sytuacji społecznej, warunków życia, relacji z rodziną, grupą, środowiskiem lokalnym osoby starszej oraz wykorzystywanie zasobów indywidualnych, środowiska rodzinnego, instytucjonalnego i lokalnego w pracy z osobą starszą; - wzbogaca posiadane umiejętności praktyczne dotyczące doboru metod, technik, narzędzi i form realizacji działań opiekuńczo-wspierających do sytuacji życiowej, stanu zdrowia, rozpoznanych problemów i potrzeb osoby starszej i niepełnosprawnej 	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
Absolwent studiów posiada kompetencje społeczne komunikacyjne, informatyczne i medialne w sferze twórczego działania na rzecz		

drugiego człowieka, wspierania rozwoju jednostek i grup.	
	Jest zorientowany na pogłębianie i doskonalenie nabytej wiedzy.
	Wykazuje odpowiedzialność za pracę z osobami starszymi i niepełnosprawnymi.
	Potrafi krytycznie ocenić analizowane sytuacje.
	Docenia różnorodność metod i form pomocy
	Dostrzega relacje między instytucjami służącymi wsparciem
Literatura podstawowa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bromley D.B., <i>Psychologia starzenia się</i>, PWN, Warszawa 1989 2. <i>Edukacja osób starszych, Uwarunkowania – Trendy – Metody</i>, Wyd. Stowarzyszenie Trenerów Organizacji Pozarządowych, Warszawa 2013. – 98 s. 3. Marcinek P., <i>Funkcjonowanie intelektualne w okresie starości</i>, /w/ Gerontologia polska. T. 15/ 2007, s. 69-75 4. Oliwińska I., <i>Style życia współczesnych Polaków na przedpolu starości</i>. [w:] P. Szukalski P. (red.) <i>Przygotowanie do starości. Polacy wobec starzenia się</i>, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa: 2009. 5. Rutkowska E. <i>Rehabilitacja i pielęgnowanie osób niepełnosprawnych</i>, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2002 6. Szarota Z., <i>Gerontologia społeczna i oświatowa</i>, WNAP, Kraków 2004. 7. Szukalski P. <i>Starzenie się ludności – wyzwanie XXI wieku</i>, [w:] P. Szukalski (red.), <i>Przygotowanie do starości. Polacy wobec starzenia się</i>, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2009. 8. <i>Podstawy pielęgniarstwa. Założenia teoretyczne</i>, (red.) B. Ślusarska, tom I, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2004:
Literatura uzupełniająca / inne źródła /	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dąbrowska G, Skrzek A., <i>Kultura fizyczna ludzi starych</i>, w: Ludzie starzy w trzecim tysiącleciu. Szanse. Nadzieje. Potrzeby, red. W. Wnuk, Wrocław 2002 2. Dudkiewicz M., Sobiesiak-Penszko P., <i>Starość w trzecim sektorze – aktywnie czy opiekuńczo?</i>, [w:] kwartalnik „Trzeci Sektor”, 25/2011. 3. Dziegielewska M., red., <i>Przestrzeń życiowa i społeczna ludzi starych</i>, Łódź, 2000. 4. Pietruszkowa L., <i>Pedagogika trzeciego wieku</i>, w: Maszke A.W., /Red./ <i>Od prawa szkolnego do etyki pedagogicznej</i> Rzeszów, 2001. 5. Witkowski L., <i>Rozwój i tożsamość w cyklu życia</i>. Studium koncepcji E. Eriksena UMCS, Toruń 2000 6. <i>Przemoc w rodzinie wobec osób starszych i niepełnosprawnych.</i>, wyd. Polska Akademia Nauk - Instytut Psychologii. Część 1. oraz 2. <i>Raportu z badania ogólnopolskiego</i>. Warszawa 2009. <p>Akty prawne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 grudnia 1998 r.</i> (Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227, z późn. zm.). <p>Źródła internetowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, Bruksela, 3.3.2010, KOM(2010) 2020 wersja ostateczna, 2. http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/1_PL_ACT_part1_v1.pdf. 3. http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs 4. http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home/ 5. https://www.mpips.gov.pl 6. https://www.pfron.org.pl/
Metoda nauczania	Wykłady i konwersatorium za pośrednictwem on-line. Wykorzystaniem technik multimedialnych oraz praca z literaturą naukową przedmiotu w trybie samokształcenia.
Forma zaliczenia przedmiotu	Zaliczenie.
Kierownik – wykładowca przedmiotu	DR KAZIMIERZ CHYC (Kontakt z prowadzącym: Kazimierzchyc@wp.pl / tel. 501 018 785)

.....
podpis

dr Kazimierz Chyc

podpis Autora programu